

Hardkokt poesi

Rønnaug Kleivas diktsamling «I ovnen er lammet» er som en utprøving i poesi av de freudianske grunn driftene Eros og dødsdrift.

Kleiva kan være en erosbeveget dikter som priser livet og lysten. Og det er en kjærlighetsdrift

NY BOK

Rønnaug Kleiva:
«I ovnen er lammet». Ill. av Arne Nøst. Cappelen.
Upag. Kr 198.

De kan gripe inn i hverandre, smelte sammen. Slik det skjer i Kleivas dikt: akten, kjærtegnet ledsages av døden, mordet. Døden er et kjærtegn.

Og i disse diktene er kjærlighet og død til tider uttrykt i et tabufritt, drastisk, kaldt språk. Hvis det er noe som heter hardkokt poesi, så må det være dette.

*Sit i skuggen og syg pikk
Livet er som det skal vere
Ved mi høgre side eit glas
kvitvin
til å fukte leppene i*

Kven har helt raudvin i glasset mitt?

Og kven har gitt meg kniven?

På den andre enden av skalaen finner vi mer antydende, omskrivende, myke vendinger. Som i «Om det moegelege midt på dagen»: «Det store opne havet midt på dagen/ etter at ein har segla ut av sveven/ og det er lenge att til natt./ det mjukegrå lyset i kveldinga/ Det å døy, som ein lettelse./ ein kan gå ut og eta/

som vendes mot sin motsetning: døden.

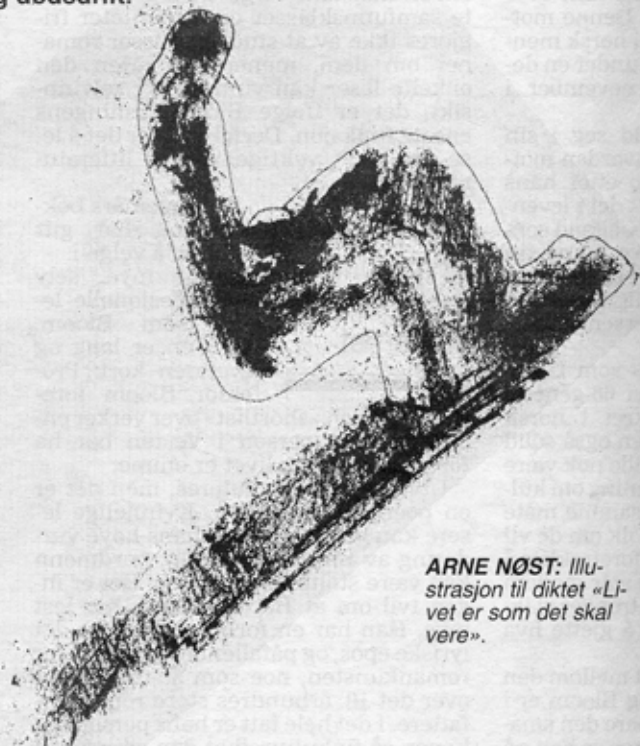
Men Eros og død er ikke nødvendigvis motsetninger. De

eit vennleg måltid/ etter at ein har tatt/ ei slik avgjerd og før/ ein har effektuert den».

Rutine

De to fundamentale gjerningene, sex and crime, utspiller seg i Kleivas dikt i et samfunn hinsides godt og ondt, i en slags avmoralisert atmosfære der kjærtegnet er mekanisert, mordet og døden en rutine, en lek. Og der kjønnsforholdet er snudd. Kvinnen er subjekt, mannen et leketøy, et offer, en dildo.

Jeg nevnte: døden er et

ARNE NØST: Illustrasjon til diktet «Livet er som det skal vere».

kjærtegn. Men det er egentlig misvisende. For det er jo tittelen på en dypt moralsk film. Kleivas dikt minner mer om den moderne klassikeren til Godard: «Weekend» der kampen mellom mann og kvinne, kampen mellom mennesker, kampen for tilværelsen utspiller seg i et samfunn ribbet for moralske motforestillinger. Dermed skulle Kleivas bok være anbefalt eller frarådet. Alt ettersom. Den er iallfall gjennomført.

Jan Jakob Tønseth